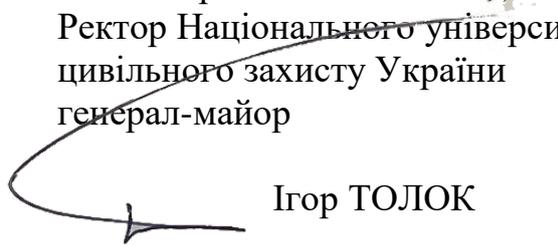

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
Ректор Національного університету
цивільного захисту України
генерал-майор

Ігор ТОЛОК

28 березня 2025 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту для здобуття освітнього ступеня бакалавра для осіб, які вступають на навчання на основі раніше здобутого ступеня бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), за освітньо-професійною програмою «Цивільний захист» спеціальності К10 «Цивільна безпека»

ВСТУП

Фаховий іспит проводиться з метою перевірки та оцінки теоретичної підготовки вступника, встановлення рівня його знань з основних фахових дисциплін за відповідною освітньо-професійною програмою.

Фаховий іспит проводиться в усній формі з використанням трьох теоретичних питань, що наведені у білетах.

Час на підготовку до відповіді складає 30 хвилин.

Для складання випробування вступник може використовувати ручки, олівці, лінійку, калькулятор. Усі інші матеріали, як то законодавчі та нормативні акти, методичні матеріали, довідники, словники, записи, конспекти, тощо, а також засоби мобільного зв'язку, будь-які носії інформації протягом іспиту вступнику використовувати суворо забороняється.

У разі порушення зазначених вимог, а також при виявленні проявів несамостійної підготовки до відповіді, голова фахової атестаційної комісії має право видалити вступника з випробування з виставленням йому загальної незадовільної оцінки.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ КАНДИДАТА НА НАВЧАННЯ З ФАХОВОГО ІСПИТУ

Рівень знань кандидата на навчання за результатами відповіді оцінюється за стобальною шкалою (від 100 до 200) за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії, за якими оцінюється відповідь
190 – 200	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила в конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією а мовну культуру.
189-160	Кандидат на навчання дав повну і правильну відповідь на всі питання, при цьому можливі 1-2 негрубі помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією.
135-159	Кандидат на навчання показав знання основного матеріалу, але не розкрив його деталей, припустився при цьому 2-3 грубих помилок, або дав неточні формулювання.
100-134	Кандидат на навчання знає незначну частину програмного матеріалу, у відповідях на теоретичні та практичні питання припускається грубих помилок, слабо володіє спеціальною термінологією.
0-99	Кандидат на навчання не знає значної частини програмного матеріалу, не може надати відповіді на теоретичні та

практичні питання, не володіє спеціальною термінологією, має низьку мовну культуру.

В разі отримання кандидатом на навчання менше 100 балів, фаховий іспит вважається не складеним, а такій особі відмовляється в подальшій участі в конкурсі на зарахування на навчання.

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ.

2.1. Перелік тем з навчальної дисципліни «Рятувальна підготовка»

1. Встановлення автомобіля на пожежний гідрант.
2. Встановлення автомобіля на водоймище з приєднанням двох всмоктувальних рукавів та сітки.
3. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею одного ручного ствола через робочу лінію на три рукава діаметром 51 мм від автоцистерни.
4. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею піногенератора (ствола «ГПС-600») через робочу лінію на три рукава діаметром 51 мм від автоцистерни.
5. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею ручного ствола від автоцистерни по висувній драбині у вікно 3-го поверху навчальної башти з прокладанням магістральної лінії на три рукава діаметром 77 (66) мм та робочої лінії на два рукава діаметром 51 мм.
6. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею двох ручних пожежних стволів з прокладанням магістральної лінії на три рукава діаметром 77 (66) мм та двох робочих ліній (по два рукава діаметром 51 мм) з установкою автоцистерни на пожежний гідрант.
7. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею переносного лафетного ствола на дві магістральні лінії по три рукава діаметром 77 (66) мм з установкою автоцистерни на пожежний гідрант.
8. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею двох ручних пожежних стволів з прокладанням магістральної лінії на три рукава діаметром 77 (66) мм та двох робочих ліній (по два рукава діаметром 51 мм) з установкою автоцистерни на водоймище.
9. Навчальні вправи з оперативного розгортання відділень з подачею одного ручного ствола від автоцистерни з використанням гідроелеватора.
10. Робота з рятувальною мотузкою.
11. Техніка обв'язування рятувальною мотузкою умовного постраждалого для його спуску з висотної будівлі.
12. Саморятування з навчальної башти за допомогою рятувальної мотузки.
13. Саморятування з навчальної башти за допомогою пожежного рукава.

14. Рятування постраждалого з 3-го поверху навчальної башти за допомогою рятувальної мотузки.

2.2. Перелік тем з навчальної дисципліни «Організація роботи у непридатному для дихання середовищу»

1. Організація роботи у непридатному для дихання середовищі, мета та завдання.
2. Класифікація засобі індивідуального захисту органів дихання
3. Основні поняття про фізіологію дихання, продукти горіння та їх вплив на організм людини
4. Класифікація засобів індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД)
5. Будова та принцип роботи апаратів на стисненому повітрі (АСП)
6. Особливості будови та принципу роботи АСП Drager
7. Особливості будови та принципу роботи АСП Auer
8. Виконання перевірки перед постановкою в оперативний розрахунок АСП
9. Виконання оперативної перевірки АСП
10. Розрахунки тиску та часу виходу ланки при роботі в АСП
11. Виконання обов'язків постового на посту безпеки
12. Правила роботи в АСП
13. Порядок включення і виключення із АСП
14. Спорядження ланки ГДЗС і організація зв'язку
15. Порядок переміщення ланки в непридатному для дихання середовищі
16. Порядок пошуку і рятування людей ланкою ГДЗС
17. Організація роботи ланок ГДЗС в умовах високої та низької температури
18. Правила безпеки при роботі в АСП
19. Робота в АСП на свіжому повітрі (ходьба та нешвидкий біг)
20. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (закріплення за конструкцію)
21. Робота з рятувальною мотузкою в АСП (подвійна рятувальна петля)
22. Подолання смуги психологічної підготовки
23. Робота в АСП в замкненому просторі
24. Робота з драбинами в АСП (прокладка рукавної лінії по висувній драбині в АСП)
25. Робота в АСП в складі ланки ГДЗС в непридатному для дихання середовищі
26. Робота в АСП в складі ланки ГДЗС на свіжому повітрі та в теплодимокамері в умовах воєнного стану

2.3. Перелік тем з навчальної дисципліни «Основи рятувальної справи»

1. Засоби індивідуального захисту рятувальника.
2. Пожежні рукава та рукавне обладнання.
3. Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.
4. Переносні пожежні драбини.
5. Оперативне розгортання сил та засобів.
6. Загальні відомості про горіння та горючі речовини.
7. Первинні засоби пожежогасіння.
8. Ручні та пересувні вогнегасники.
9. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.
10. Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація пожежної та аварійно-рятувальної техніки.
11. Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.
12. Обов'язки особового складу під час ведення оперативних дій, в тому числі в умовах обстрілів місця проведення аварійно-рятувальних робіт.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

3.1. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Рятувальна підготовка»

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.
2. Наказ МНС України від 07.05.2007 р. №312 «Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України»
3. Коленов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.
4. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.
5. Наказ МВС України від 15.06.2017 № 511 "Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту" (Із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства внутрішніх справ України від 23 липня 2018 року № 626, від 20 вересня 2021 року № 685, від 9 серпня 2022 року № 486, від 12 червня 2023 року № 480)
6. Наказ Державної служби України з надзвичайних ситуацій 26 грудня 2022 року № 760 "Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
7. Методичні рекомендації щодо виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників ОРС ЦЗ ДСНС України до виконання завдань за

призначенням – Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/osvita-i-nauka/metodichni-materiali-z-profesiyanoi-pidgotovki/metodichini-rekomendaciyi> .

8. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Довідник пожежного-рятувальника [Електронний ресурс] / Держ. служба України з надзвичайних ситуацій. – Режим доступу: <https://dsns.gov.ua/upload/9/5/7/7/2018-10-2-112-dovidnik-pozeznogo-ryatuvalnika-2018.pdf>.

3.2. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни «Організація роботи у непридатному для дихання середовищу»

Основна:

1. Стрілець В.М. Засоби індивідуального захисту органів дихання. Основи створення та експлуатації / Стрілець В.М. –Х. : АПБУ, 2001. – 118 с. – (Навчальний посібник).

2. Безуглов О.Є. Пожежні рукава та рукавне обладнання: практичний посібник. / Безуглов О.Є., Коленов О.М. – Харків : УЦЗУ, 2007. – 235 с.

3. Безуглов О.Є. Первинна підготовка пожежного-рятувальника: навч. посібник / Безуглов О.Є., Коленов О.М., Іщук В.М. – Х., 2013 – 256 с.

4. Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі / [П.А.Ковальов, В.М. Стрілець, О.В.Єлізаров, О.Є.Безуглов] – Х., 2005. – 359 с.

5. Основи створення та експлуатації засобів індивідуального захисту / [Стрілець В.М., Ковальов П.А., Бородич П.Ю., Росоха С.В.] – Харків : НУЦЗУ, 2014. – 360 с.

6. Бородич П.Ю. Закономірності діяльності рятувальників при проведенні аварійно-рятувальних робіт на станціях метрополітену: моногр. / В.М. Стрілець, П.Ю. Бородич, С.В. Росоха; НУЦЗУ. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міська друкарня», 2012. – 112 с.

7. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка: (Історія, сьогодення, майбутнє) / [О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І.] – Х.: АГЗУ, 2005. – 256 с.

8. Пожежна тактика: Підручник / [П.П. Ключ, В.Г. Палюх, А.С. Пустовой та ін.] – Х.: Основа, 1998. – 526 с.

9. Пожежно-рятувальна підготовка / [Безуглов О.Є., Горпинич І.А., Олійник Д.В. та ін.] – Х. : КП «Міська друкарня», 2011 – 228 с.

Додаткова

1. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

2. Наказ МВС України від 12.06.2023 року № 480. Про затвердження Змін до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1186-23#Text>].

3. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах

та підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Зі змінами від 07.03.2023 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22#Text>

4. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Зі змінами від 14.05.2024 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text>

5. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.

6. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

7. Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. Наказ МВС України № 25 від 15.01.2018 р.

8. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій. ДК-019:2010.

9. Наказ ДСНС України від 26.12.2022 р. № 760 Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0760388-22#Text>

10. Порядок організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження. Наказ МВС України № 780 від 25.09.2023 р.

11. Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Наказ ДСНС № 870 від 31.10.2023 р.

12. Методичні рекомендації з підготовки газодимозахисників ДСНС України. Наказ ДСНС № 680 від 27.06.2024 р.

3.3. Список рекомендованої літератури з навчальної дисципліни

«Основи рятувальної справи»

1. Освітньо-професійна програма «Цивільний захист» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека».

2. Неклонський І.М., Собина В.О., Тарадуда Д.В. Тактика ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: практикум. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. Харків, 2020. 164 с.

3. Popov O., Sokolov D., Sobyňa V., Taraduda D. Emergencies at Potentially Dangerous Objects Causing Atmosphere Pollution: Peculiarities of Chemically Hazardous Substances Migration: Колективна монографія «Systems, Decisions and Control in Energy I. Studies in Systems, Decision and Control». – Cham: Springer International Publishing AG, 2020. – Volume 298. – P. 151–163.

4. Тарадуда Д. В., Собина В. О., Соклов Д. Л., Демент М. О. Щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій за допомогою робототехнічних комплексів: Збірка наукових праць «Проблеми надзвичайних ситуацій». – Харків: НУЦЗ України, 2021. – Випуск 33. – С. 194-206.

5. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI.

6. Колєнов О.М., Безуглов О.Є., Іщук В.М. Первинна підготовка пожежного-рятувальника : Навч. посібник – Х., 2013.

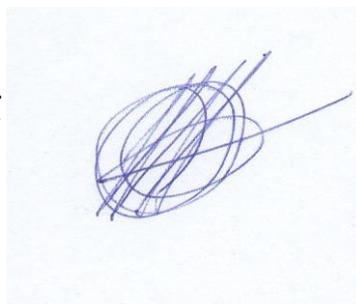
7. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж.

8. Наказ МВС України від 30.12.2014 року № 1417 Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні.

9. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15 січня 2018 року № 25 "Про затвердження Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників" / Міністерство внутрішніх справ України . – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 26 с.

10. Рятувальні роботи під час ліквідації надзвичайних ситуацій. Ч. 1 : Посіб. / В.Г. Аветисян, М.І. Адаменко, В.Л. Александров та ін. ; За заг. ред. В.Н. Пшеничного . – К. : Основа, 2006 . – 240 с.

Голова фахової атестаційної комісії
кандидат технічних наук, доцент

Віталій СОБИНА

28 березня 2025 року